

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. spalio 12 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Intelektinė nuosavybė — Autorių teisės ir gretutinės teisės — Direktyva 91/250/EEB — 4 straipsnio a ir c punktai — 5 straipsnio 1 ir 2 dalys — Direktyva 2009/24/EB — 4 straipsnio 1 ir 2 dalys — 5 straipsnio 1 ir 2 dalys — Kompiuterių programų teisinė apsauga — „Naudotų“ kompiuterių programų kopijų, įrašytų ne į pirmines materialiąsias laikmenas, perpardavimas su licencija — Platinimo teisės išnaudojimas — Išimtinė atgaminimo teisė“

Byloje C-166/15

dėl *Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija* (Rygos apygardos teismo Baudžiamųjų bylų kolegija, Latvija) 2015 m. kovo 18 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2015 m. balandžio 13 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą baudžiamojoje byloje prieš

Aleksandrs Ranks,

Jurijs Vasiļevičs,

dalyvaujant

Finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas prokuratūra,

Microsoft Corp.,

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kuri sudaro kolegijos pirmininkas L. Bay Larsen, teisėjai D. Šváby, J. Malenovský, M. Safjan ir M. Vilaras (pranešėjas),

generalinis advokatas H. Saugmandsgaard Øe,

posėdžio sekretorius I. Illéssy, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. kovo 16 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- A. Ranks ir J. Vasiļevičs, atstovaujantį advokato M. Krūmiņš,
- *Microsoft Corp.*, atstovaujamos advokatų I. Veikša, I. Krodere ir N. Tuominen,
- Latvijos vyriausybės, atstovaujamos I. Kalniņš ir J. Treijs-Gigulis,

* Proceso kalba: latvių.

- Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* F. Varrone,
- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna,
- Europos Komisijos, atstovaujamos J. Samnadda ir A. Sauka,

susipažinęs su 2016 m. birželio 1 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą formaliai pateiktas dėl 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/24/EB dėl kompiuterių programų teisinės apsaugos (OL L 111, 2009, p. 16) 4 straipsnio 2 dalies ir 5 straipsnio 1 ir 2 dalių išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant baudžiamąsias bylas, kurias *Finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas prokuratūra* (Ekonominių ir finansinių nusikaltimų prokuratūros prokurorė, Latvija) iškėlė Aleksandrs Ranks ir Jurijs Vasiļevičs, kaltinamiems dėl neteisėto autorių teisių saugomų objektų pardavimo, įvykdyto dalyvaujant nusikalstamo susivienijimo veikloje, dėl neteisėto tyčinio naudojimosi kitam asmeniui priklausančiu prekių ženklu, taip padarant didelę žalą asmens teisėms ir teisėtai saugomiems interesams, ir dėl komercinės veiklos vykdymo neįsiregistravus; ši veikla apėmė prekybą interneto parduotuvėje naudotomis kompiuterių programų kopijomis, įrašytomis ne į pirmines laikmenas.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2009/24

- 3 Direktyvos 2009/24 4 straipsnio 1 dalies a punkte ir 2 dalyje nurodyta:

„1. Vadovaujantis 5 ir 6 straipsnių nuostatomis, autoriaus teisių turėtojo išimtinės teisės, kaip apibrėžta 2 straipsnyje, apima teisę pačiam arba leisti kitam:

- a) nuolat arba laikinai bet kokiomis priemonėmis ir forma atgaminti visą kompiuterio programą arba jos dalį. Jei kompiuterio programos įdiegimui, peržiūrėjimui, paleidimui, perdavimui ar saugojimui būtinas toks atgaminimas, tokiems veiksams reikia gauti autoriaus teisių turėtojo leidimą;

<...>

2. Pirmą kartą autoriaus teisių turėtojui arba su jo leidimu pardavus programos kopiją Bendrijoje išnaudojama tos kopijos platinimo Bendrijoje teisė, išskyrus teisę kontroliuoti tolesnę programos ar jos kopijos nuomą.“

- 4 Direktyvos 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Jei nėra konkrečių sutartinių nuostatų, 4 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytiems veiksams nereikia autoriaus teisių turėtojo leidimo, kai tokie veiksmai yra būtini tam, kad kompiuterio programą teisėtai įsigijęs asmuo galėtų ją naudoti pagal paskirtį ir taisyti jos klaidas.

2. Asmeniui, turinčiam teisę naudoti kompiuterio programą, sutartimi negalima drausti pasidaryti atsarginės kopijos, jei tai būtina tokiam naudojimui.“

Direktyva 91/250/EEB

- 5 1991 m. gegužės 14 d. Tarybos direktyvos 91/250/EEB dėl kompiuterių programų teisinės apsaugos (OL L 122, 1991, p. 42; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 114) 4 straipsnyje nurodyta:

„Vadovaujantis 5 ir 6 straipsnių nuostatomis, autoriaus teisių turėtojo išimtinės teisės, kaip apibrėžta 2 straipsnyje, apima teisę pačiam arba leisti kitam:

- a) nuolat arba laikinai bet kokiais priemonėmis ir forma atgaminti visą kompiuterių programą arba jos dalį. Jei kompiuterio programos įdiegimui, peržiūrėjimui, paleidimui, perdavimui ar saugojimui būtinas toks atgaminimas, tokiems veiksams reikia gauti autoriaus teisių turėtojo leidimą;

<...>

- c) bet kuria forma viešai platinti ir nuomoti kompiuterio programos originalą arba jos kopijas. Pirmą kartą autoriaus teisių turėtojui arba su jo leidimu pardavus programos kopiją Bendrijoje, išnaudojama tos kopijos platinimo Bendrijoje teisė, išskyrus teisę kontroliuoti tolesnę programos ar jos kopijos nuomą.“

- 6 Minėtos direktyvos 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Jei nėra konkrečių sutartinių nuostatų, 4 straipsnio a ir b punktuose nurodytiems veiksams nereikia autoriaus teisių turėtojo leidimo, kai tokie veiksmai yra būtini tam, kad kompiuterio programą teisėtai įsigijęs asmuo galėtų ją naudoti pagal paskirtį ir taisyti jos klaidas.

2. Asmeniui, turinčiam teisę naudoti kompiuterio programą, sutartimi negalima drausti pasidaryti laikinos kopijos, jei tai būtina tokiam naudojimui.“

- 7 Tos pačios direktyvos 7 straipsnio 1 dalis išdėstyta taip:

„Nepažeisdamos 4, 5 ir 6 straipsnių nuostatų, valstybės narės pagal savo nacionalinius įstatymus numato atitinkamas teises priemones prieš asmenis, kurie įvykdo bet kurį a, b ir c punktuose numatytą veiksma:

- a) išleidžia į apyvartą kompiuterio programos kopiją, žinodami arba pagrįstai manydami, kad tai neteisėta kopija;
- b) komerciniams tikslams naudoja kompiuterio programos kopiją, žinodami arba pagrįstai manydami, kad tai neteisėta kopija;

<...>“

- 8 Direktyva 91/129 buvo panaikinta Direktyva 2009/24.

Latvijas teisē

- 9 *Autortiesību likums* (Autorių teisių įstatymas) 32 straipsnyje „Platinimo teisių išnaudojimas“ numatyta, kad teisė platinti kūrinių išnaudojama tuo momentu, kai šis kūrinys parduodamas arba kitu būdu perleidžiamas pirmą kartą Europos Sąjungoje, jei tą daro pats autorius arba tai daroma su jo leidimu. Ši nuostata taikoma tik materialiams kūriniams ar jų kopijoms.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 10 A. Ranks ir J. Vasilevičs patraukti atsakomybėn dėl to, kad nuo 2001 m. gruodžio 28 d. iki 2004 m. gruodžio 22 d. interneto parduotuvėje prekiaavo įvairiomis *Microsoft Corp.* sukurtomis kompiuterių programomis, kaip antai programinės įrangos *Microsoft Windows* versijomis ir autorių teisių saugomu biuro programų rinkiniu *Microsoft Office*.
- 11 Parduotų kompiuterių programų egzempliorių skaičiaus, kuris siekė daugiau nei 3 000, per tyrimą nebuvo galima tiksliai nustatyti, kaip ir iš šio pardavimo gautų tikslų pajamų. Tačiau atsižvelgiant į A. Ranks ir J. Vasilevičs *PayPal* sąskaitoje gautas sumas, turtinė žala, kurią patyrė *Microsoft* dėl jų veiklos, buvo įvertinta 293 548, 40 Jungtinių Amerikos Valstijų dolerių (USD) (maždaug 265 514 eurų).
- 12 A. Ranks ir J. Vasilevičs patraukti atsakomybėn dėl kelių Latvijos baudžiamojo įstatymo pažeidimų, konkrečiai kalbant, dėl, pirma, neteisėto autorių teisių saugomų objektų pardavimo dalyvaujant nusikalstamo susivienijimo veikloje, antra, neteisėto tyčinio naudojimosi kitam asmeniui priklausančiu prekių ženklu ir, trečia, komercinės veiklos vykdymo neįsiregistravus.
- 13 2012 m. sausio 3 d. nuosprendžiu pirmojoje instancijoje jie buvo pripažinti kalti dėl neteisėto autorių teisių saugomų objektų pardavimo dalyvaujant nusikalstamo susivienijimo veikloje ir neteisėto tyčinio naudojimosi kitam asmeniui priklausančiu prekių ženklu (tai yra pažeidimai, kurie numatyti atitinkamai Latvijos baudžiamojo įstatymo 149 straipsnio 3 dalyje ir 206 straipsnio 2 dalyje ir už kuriuos baudžiama) ir jiems nurodyta atlyginti dalį *Microsoft* patirtos žalos ir padengti visas bylinėjimosi išlaidas.
- 14 Ir prokurorė, ir A. Ranks su J. Vasilevičs, ir *Microsoft* pateikė dėl šio nuosprendžio apeliacinius skundus *Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija* (Rygos apygardos teismas, Baudžiamųjų bylų kolegija, Latvija); šis teismas 2013 m. kovo 22 d. sprendimu panaikino minėtą nuosprendį, kiek juo A. Ranks ir J. Vasilevičs pripažinti kalti dėl pažeidimo, kurį sudaro neteisėtas autorių teisių saugomų objektų pardavimas dalyvaujant nusikalstamo susivienijimo veikloje, ir kiek jiems buvo skirta bausmė.
- 15 Ir prokurorė, ir A. Ranks, ir J. Vasilevičs pateikė skundus dėl peržiūrėjimo *Augstākās tiesas Senāts* (Latvijos Aukščiausiojo Teismo Senatas), šis 2013 m. spalio 13 d. nutartimi panaikino visą *Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija* (Rygos apygardos teismas, Baudžiamųjų bylų kolegija) sprendimą ir grąžino bylą apeliacinės instancijos teismui nagrinėti iš naujo.
- 16 Nagrinėdamas bylą iš naujo *Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija* (Rygos apygardos teismas, Baudžiamųjų bylų kolegija) gavo A. Ranks ir J. Vasilevičs prašymą kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą dėl Direktyvos 2009/24 4 straipsnio 2 dalies ir 5 straipsnio 1 ir 2 dalių išaiškinimo.

- 17 Šiomis aplinkybėmis *Rīgas apgabaltiesas Kriminālietu tiesu kolēģija* (Rygos apygardos teismas, Baudžiamųjų bylų kolegija) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar asmuo, kuris įsigijo „naudotą“ kompiuterių programą su licencija, [įrašytą] į ne pirminį, veikiantį ir jokio kito naudotojo nenaudojamą diską, gali remtis teisės platinti šios kompiuterių programos egzempliorių (kopiją) išnaudojimu pagal Direktyvos 2009/24 5 straipsnio 1 dalį ir 4 straipsnio 2 dalį, jeigu šios programos pirmasis pirkėjas ją įsigijo iš teisių turėtojo kartu su pirminiu disku, tačiau diskas sugedo, ir jeigu pirmasis įgijėjas ištrynė jo egzempliorių (kopiją) arba jo (jos) jau nebenaudoja?
2. Jei atsakymas į pirmąjį klausimą yra teigiamas, ar asmuo, kuris gali remtis teisės platinti kompiuterių programos egzempliorių (kopiją) išnaudojimu, turi teisę perparduoti šią kompiuterių programą, įrašytą į nepirminį diską, trečiajam asmeniui, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2009/24 4 straipsnio 2 dalį ir 5 straipsnio 2 dalį?“

Dėl prejudicinių klausimų

- 18 Pirmiausia reikia priminti, kad, kaip savo išvados 4 punkte nurodė generalinis advokatas, Direktyva 2009/24, kurios 10 straipsniu panaikinama Direktyva 91/250, pagal 11 straipsnį įsigaliojo 2009 m. gegužės 25 d. Reikia nurodyti, kad iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad A. Ranks ir J. Vasiūlevičs patraukti atsakomybėn dėl veikos, padarytos nuo 2001 m. gruodžio 28 d. iki 2004 m. gruodžio 22 d. Vadinasi, pagrindinei bylai taikoma Direktyva 91/250, o ne Direktyva 2009/24.
- 19 Todėl abu klausimai, kurie susiję su pastarosios direktyvos 4 straipsnio 2 dalies, kurioje nustatyta autorių teisių turėtojo platinimo teisės išnaudojimo taisyklė, ir šios direktyvos 5 straipsnio 1 ir 2 dalių, kuriose numatytos išimtinės šio turėtojo atgaminimo teisės išimtys, aiškinimu, turi būti suprantami kaip susiję su lygiareikšmėmis Direktyvos 91/250 nuostatomis, t. y., pirma, jos 4 straipsnio c punktu ir, antra, 4 straipsnio a punktu bei 5 straipsnio 1 ir 2 dalimis.

Dėl priimtinumų

- 20 Latvijos vyriausybė išreiškė abejones dėl klausimų priimtinumų ir nurodė, kad turbūt prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad A. Ranks ir J. Vasiūlevičs teisėtai įsigijo autorių teisių saugomus objektus, nors, kaip matyti iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, ginčijamos kompiuterių programos parduodamos pažeidžiant autorių teises.
- 21 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad per procedūrą pagal SESV 267 straipsnį tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, atsakingas už sprendimo priėmimą, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes, turi įvertinti, ar jo sprendimui priimti būtinas prejudicinis sprendimas, ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą. Todėl iš principo Teisingumo Teismas turi priimti sprendimą tuo atveju, kai pateikiami klausimai susiję su Sąjungos teisės išaiškinimu (žr. 2010 m. spalio 12 d. Sprendimo *Rosenblatt*, C-45/09, EU:C:2010:601, 32 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 22 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką nacionalinio teismo pateiktiems klausimams dėl Sąjungos teisės išaiškinimo, atsižvelgiant į jo paties nurodytą teisinį pagrindą ir faktines aplinkybes, kurių tikslumo Teisingumo Teismas neprivalo tikrinti, taikoma svarbos prezumpcija. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prašymo tik jeigu akivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis ar dalyku, jeigu problema hipotetinė arba jeigu Teisingumo Teismas neturi informacijos

apie faktines ir teises aplinkybes, būtinos tam, kad naudingai atsakytų į jam pateiktus klausimus (žr. 2010 m. spalio 12 d. Sprendimo *Rosenblatt*, C-45/09, EU:C:2010:601, 33 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

- 23 Šiuo atveju pagrindinė byla susijusi su klausimu, ar naudotų kompiuterių programų kopijų pardavimas, kuriuo vertėsi A. Ranks ir J. Vasiulevičs, yra teisėtas atsižvelgiant į Direktyvos 91/250 reikalavimus. Taigi teiktinas atsakymas tiesiogiai priklauso nuo šios direktyvos 4 straipsnio c punkto, kuriame nustatyta autorių teisių turėtojo platinimo teisės išnaudojimo taisyklė, ir šios direktyvos 5 straipsnio 1 ir 2 dalių, pagal kurias šiam turėtojui suteikiama išimtinė atgaminimo teisė ir kuriose numatytos šios teisės išimtys, išaiškinimo.
- 24 Todėl prejudiciniai klausimai yra priimtini.

Dėl esmės

- 25 Šiais dviem klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 91/250 4 straipsnio a ir c punktai ir 5 straipsnio 1 ir 2 dalys turi būti aiškinami taip, kad naudotos kompiuterių programos kopijos, įrašytos į materialiąją nepirminę laikmeną, įgijėjas, taikydamas teisės turėtojo atgaminimo teisės išnaudojimo taisyklę, gali perparduoti tokią kopiją, kai, pirma, pirminė materialioji šios programos laikmena, kuri buvo pristatyta pirmajam įgijėjui, buvo sugadinta ir, antra, kai šis pirmasis įgijėjas yra ištrynęs savo šios kopijos egzempliorių ar nutraukęs jos naudojimą.
- 26 Šiuo klausimu visų pirma primintina, kad pagal minėtos direktyvos 4 straipsnio c punktą pirmą kartą autoriaus teisių turėtojui arba su jo leidimu pardavus kompiuterių programos kopiją Sąjungoje išnaudojama tos kopijos platinimo Sąjungoje teisė.
- 27 Iš šios nuostatos matyti, kad kompiuterių programos kopijos platinimo teisės išnaudojimas siejamas su dviem sąlygomis, t. y. kad kopija būtų prekiaujama, konkrečiau kalbant, ja prekiautų teisių turėtojas arba tai būtų daroma su jo leidimu, ir kad taip būtų prekiaujama Sąjungoje (pagal analogiją dėl 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo (OL L 167, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 230) 4 straipsnio žr. 2006 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Laserdisken*, C-479/04, EU:C:2006:549, 21 punktą ir 2015 m. sausio 22 d. Sprendimo *Art & Allposters International*, C-419/13, EU:C:2015:27, 31 punktą).
- 28 Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad šioje nuostatoje vartojama sąvoka „pardavimas“, kuri turi būti aiškinama plačiai, apima visas kompiuterių programos kopijų pardavimo formas, kurioms būdinga tai, kad neterminuotai ir sumokėjus atitinkamą kainą, kurios paskirtis – sudaryti šios programos autoriaus teisių turėtojui galimybę gauti atlyginimą, atitinkantį šios kopijos ekonominę vertę, suteikiama teisė naudotis šia kopija (šiuo klausimu žr. 2012 m. liepos 3 d. Sprendimo *UsedSoft*, C-128/11, EU:C:2012:407, 49 punktą).
- 29 Neginčijama, kad pirmasis kartas, kai autorių teisių turėtojas parduoda Sąjungoje savo kompiuterių programos kopiją, įrašytą į materialiąją laikmeną, kaip antai diskelį, CD-ROM ar DVD-ROM, atitinka šios kopijos pardavimą pirmą kartą, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 91/250 4 straipsnio c punktą. Be to, reikia pripažinti, kad, nesant kitokios informacijos nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, toks pardavimas vykdomas turint licenciją neribotai naudotis šia kopija.
- 30 Iš to, kas nurodyta, matyti, kad pagal minėtos direktyvos 4 straipsnio c punktą autorių teisių į kompiuterių programą turėtojas, kuris Sąjungoje pardavė šios programos kopiją, įrašytą į materialiąją laikmeną, kaip antai CD-ROM arba DVD-ROM, kartu su licencija neribotai naudotis šia programa,

nesvarbu, ar esama vėlesnį perleidimą draudžiančių sutartinių nuostatų, nebėgali prieštarauti dėl vėlesnio pirmų ar vėlesnių įgijėjų vykdomo šios kopijos perpardavimo (šiuo klausimu žr. 2012 m. liepos 3 d. Sprendimo *UsedSoft*, C-128/11, EU:C:2012:407, 77 punktą).

- 31 Tačiau pateiktuose klausimuose keliama ne hipotezė, kai pirmasis įgijėjas perparduoda naudotą kompiuterių programos kopiją, įrašytą į pirminę materialiąją laikmeną, bet hipotezė, kai naudotą kompiuterių programos kopiją, įrašytą į nepirminę materialiąją laikmeną, perparduoda asmuo, kuris ją įsigijo iš pirmojo arba vėlesnio įgijėjo.
- 32 *Microsoft*, Italijos ir Lenkijos vyriausybės ir Europos Komisija šiuo klausimu savo pastabose tvirtina, kad Direktyvos 91/250 4 straipsnio c punkte numatyta platinimo teisės išnaudojimo taisyklė yra taikoma tik pirminei materialiajai laikmenai (diskeliui, CD-ROM ar DVD-ROM), kuri parduodama pirmajam įgijėjui ir į kurią įrašyta kompiuterių programos kopija, kurią į prekybą išleido teisių turėtojas arba tai buvo padaryta su jo leidimu, o ne šios kopijos materialiajai laikmenai, kuri nėra pirminė.
- 33 Šiems argumentams, kaip tokiems, negali būti pritarta.
- 34 Iš tiesų Direktyvos 91/250 4 straipsnio c punkte numatytas platinimo teisės išnaudojimas susijęs su pačia kompiuterių programos kopija ir prie jos esančia naudojimosi licencija, o ne su materialiąja laikmena, kurioje ši kopija prireikus pirmą kartą buvo pateikta Sąjungos rinkai autorių teisių turėtojo arba su jo leidimu.
- 35 Šiuo klausimu iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad Direktyvos 2009/24 4 straipsnio 2 dalyje, kurioje pakartojama Direktyvos 91/250 4 straipsnio c punkto nuostata, be jokio kito paaiškinimo darant nuorodą į „kompiuterio programos kopijos pardavimą“, nedaroma skirtumo pagal tai, ar nagrinėjamos kopijos forma yra materialinė, ar nematerialinė (šiuo klausimu žr. 2012 m. liepos 3 d. Sprendimo *UsedSoft*, C-128/11, EU:C:2012:407, 55 punktą).
- 36 Teisingumo Teismas iš to padarė išvadą, kad Direktyvos 2009/24 4 straipsnio 2 dalyje numatyta platinimo teisė išnaudojama autoriaus teisių turėtojui arba su jo leidimu pirmą kartą pardavus programos kopiją Sąjungoje, neatsižvelgiant į tai, ar parduodama tos programos materialinė, ar nematerialinė kopija (2012 m. liepos 3 d. Sprendimo *UsedSoft*, C-128/11, EU:C:2012:407, 55 ir 61 punktai).
- 37 Pagal Direktyvos 91/250 4 straipsnio a punktą autorių teisių į kompiuterių programą turėtojui taip pat suteikiama išimtinė teisė nuolat ar laikinai atgaminti visą šią programą ar jos dalį bet kokia priemone ir forma ir leisti tai daryti, jei laikomasi šios direktyvos 5 ir 6 straipsniuose numatytų išimčių.
- 38 Todėl teisėtas kompiuterių programos kopijos, kurią teisių turėtojas pateikė rinkai arba tai buvo padaryta su jo leidimu, įgijėjas gali perparduoti naudotą šią programą taikydamas Direktyvos 91/250 4 straipsnio c punkte numatytą platinimo teisės išnaudojimo taisyklę su sąlyga, kad šiuo perleidimu nepažeidžiama išimtinė atgaminimo teisė, kuri šiam turėtojui garantuojama direktyvos 4 straipsnio a punktu, taigi su sąlyga, kad bet koks šios programos atgaminimo veiksmas būtų šio turėtojo leidžiamas arba jam būtų taikoma šios direktyvos 5 ir 6 straipsniuose numatyta išimtis.
- 39 A. Ranks ir J. Vasiūlevičs ir Komisija savo pastabose teigia, kad pagal platinimo teisės išnaudojimo taisyklę galima perparduoti kompiuterių programos kopiją, įrašytą į nepirminę materialiąją laikmeną, tuo atveju, kai pirminė materialioji laikmena buvo sugadinta, jei laikomasi 2012 m. liepos 3 d. Sprendime *UsedSoft* (C-128/11, EU:C:2012:407) Teisingumo Teismo nustatytų sąlygų. Pagal šias sąlygas pirmasis programos kopijos, įrašytos į pirminę materialiąją laikmeną, įgijėjas turi turėti neribotą šios programos naudojimo licenciją ir turi pasirūpinti, kad bet kokia likusi jo turimos programos kopija taptų nebenaudojama nuo jos perpardavimo momento. Kopijuoti kompiuterių programą į nepirminę materialiąją laikmeną tokiu atveju būtų leidžiama taikant tos pačios direktyvos 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytas išimtinės atgaminimo teisės išimtis.

- 40 Šiuo klausimu reikia priminti, pirma, kad Direktyvos 91/250 5 straipsnio 2 dalyje numatyta, jog asmeniui, turinčiam teisę naudoti kompiuterių programą, sutartimi negalima drausti pasidaryti atsarginės šios programos kopijos, jei tai būtina tokiam naudojimui. Šios direktyvos 9 straipsnio 1 dalyje patikslinta, kad visos sutartinės nuostatos, prieštaraujančios 5 straipsnio 2 daliai, yra niekinės.
- 41 Kaip matyti iš minėtos direktyvos 5 straipsnio 2 dalies, norint pasidaryti atsarginę kompiuterių programos kopiją, turi būti tenkinamos dvi sąlygos. Šią kopiją, pirma, turi daryti asmuo, kuris turi teisę naudoti šią programą, ir, antra, tai yra būtina šiam naudojimui.
- 42 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką ši nuostata, kurioje įtvirtinta išimtinės autorių teisės turėtojo atgaminimo teisės išimtis, turi būti aiškinama griežtai (pagal analogiją žr. 2011 m. gruodžio 1 d. Sprendimo *Painer*, C-145/10, EU:C:2011:798, 109 punktą).
- 43 Vadinasi, atsarginė kompiuterių programos kopija negali būti daroma ir naudojama siekiant tenkinti tik asmens, turinčio teisę naudoti šią programą, poreikius, todėl šis asmuo negali naudoti šios kopijos siekdamas perparduoti minėtą naudotą programą trečiajam asmeniui, net jei jis būtų sugadinęs, sunaikinęs ar praradęs pirminę materialiąją šios programos laikmeną.
- 44 Todėl, kaip savo pastabose teigia *Microsoft* ir Italijos ir Lenkijos vyriausybės, teisėtas kompiuterių programos kopijos su neriboto naudojimo licencija įgijėjas, kuris ketina ją perparduoti po to, kai išnaudojamos autoriaus teisių turėtojo platinimo teisės pagal Direktyvos 91/250 4 straipsnio c punktą, neturėdamas šio turėtojo leidimo negali perleisti kitam įgijėjui atsarginės šios programos kopijos, padarytos pagal minėtos direktyvos 5 straipsnio 2 dalį, motyvuodamas tuo, kad jis sugadino, sunaikino arba prarado pirminę materialiąją laikmeną, kurią jam pardavė minėtas turėtojas arba kuri buvo parduota su jo leidimu.
- 45 Šioje byloje, jei iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad A. Ranks ir J. Vasilevičs perpardavė kompiuterių programų kopijas, įrašytas į nepirmines materialiąsias laikmenas, nėra patikslinama, ar kaip pirmieji šių programų įgijėjai jie patys padarė perparduotas kopijas, ar jos buvo padarytos asmenų, iš kurių jie įsigijo jas, nesvarbu, ar šie asmenys yra pirmieji teisėti įgijėjai, ar ne.
- 46 Vis dėlto reikia konstatuoti, kad ir kokios būtų sąlygos, kuriomis A. Ranks ir J. Vasilevičs įsigijo kompiuterių programų kopijas, kurias perpardavė, jiems taikomi Direktyvos 91/250 7 straipsnio 1 dalies a ir b punktai, jei nustatyta, kad jos pateiktos į apyvartą ir laikomos siekiant prekiauti kompiuterių programų neteisėtomis kopijomis.
- 47 Vis dėlto tik prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgęs į nustatytas faktines aplinkybes, turi dėl kiekvienos A. Ranks ir J. Vasilevičs perparduotos kompiuterių programos kopijos nustatyti, ar tai yra neteisėta kopija, kaip ji suprantama pagal minėtos direktyvos 7 straipsnio 1 dalį, ir prireikus padaryti atitinkamas išvadas.
- 48 Antra, reikia priminti, kad pagal Direktyvos 91/250 5 straipsnio 1 dalį, kai atgaminimas būtinas tam, kad teisėtas įgijėjas galėtų naudoti programą pagal paskirtį, jam nereikia gauti teisių turėtojo leidimo, nebent specifinėse sutarčių nuostatose būtų numatyta kitaip.
- 49 Šiuo klausimu iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad aplinkybė, kad kompiuterių programos kopijos įgijėjas perka ir parsisiunčia šią teisių turėtojo interneto svetainėje esančią kopiją, reiškia atgaminimą, kuris leidžiamas pagal minėtos direktyvos 5 straipsnio 1 dalį, jei tai yra atgaminimas, būtinas tam, kad jis galėtų minėtą programą naudoti pagal paskirtį (šiuo klausimu žr. 2012 m. liepos 3 d. Sprendimo *UsedSoft*, C-128/11, EU:C:2012:407, 75 punktą).

- 50 Be to, Teisingumo Teismas nusprendė, kad kai pirmasis įgijėjas perparduoda įsigytą arba parsisiųstą iš teisių turėtojo interneto puslapio kompiuterių programos kopiją, naujasis šios kopijos įgijėjas, kuris yra teisėtas įgijėjas, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 91/250 5 straipsnio 1 dalį, turi taip pat teisę, remdamasis šia nuostata, į savo kompiuterį parsisiųsti minėtą kopiją, o toks parsisiuntimas laikytinas šios programos atgaminimu, būtinu tam, kad jis galėtų ją naudoti pagal paskirtį (šiuo klausimu žr. 2012 m. liepos 3 d. Sprendimo *UsedSoft*, C-128/11, EU:C:2012:407, 80 ir 81 punktus).
- 51 Tačiau reikia pabrėžti, jog pagrindinės bylos aplinkybės skiriasi nuo aplinkybių, nagrinėtų byloje, kurioje buvo priimtas 2012 m. liepos 3 d. Sprendimas *UsedSoft* (C-128/11, EU:C:2012:407). Iš tiesų, iš Teisingumo Teismo bylos medžiagos matyti, kad A. Ranks ir J. Vasiūlevičs internete prekiaavo kompiuterių programų kopijomis, įrašytomis į nepirmines materialiąsias laikmenas, dėl kurių negalima preziumuoti, kad jie iš pradžių jas įsigijo ir parsisiuntė iš teisių turėtojo interneto puslapio.
- 52 Vis dėlto teisėto kompiuterių programos kopijos, kuri parduodama įrašyta į materialiąją laikmeną, kuri buvo sugadinta, sunaikinta ar prarasta, įgijėjo padėtis ir teisėto nupirkto ir parsisiųsto iš interneto kompiuterių programos kopijos įgijėjo padėtis, atsižvelgiant į atgaminimo teisės ir teisių turėtojų pripažintos išimtinės platinimo teisės išnaudojimo taisyklę, yra panašios.
- 53 Iš teisėto kompiuterių programos kopijos įgijėjo, kuris turi neriboto naudojimosi šia programa licenciją, tačiau nebeturi pirminės materialiosios laikmenos, kurios kopija jam buvo iš pradžių pristatyta, nes jis sugadino ją, sunaikino ar prarado, vien dėl šios priežasties negali būti atimta bet kokia galimybė perparduoti naudotą minėtą kopiją trečiajam asmeniui, nes taip būtų panaikintas Direktyvos 91/250 4 straipsnio c punkte numatytos platinimo teisės išnaudojimo veiksmingumas (šiuo klausimu žr. 2012 m. liepos 3 d. Sprendimo *UsedSoft*, C-128/11, EU:C:2012:407, 83 punktą).
- 54 Todėl, kaip savo atsakyme raštu į Teisingumo Teismo pateiktus klausimus pripažino *Microsoft*, teisėtas neriboto naudojimosi naudota kompiuterių programos kopija licencijos įgijėjas turi turėti galimybę parsisiųsti šią programą iš autorių teisių turėtojo interneto puslapio, nes minėtas parsisiuntimas yra kompiuterių programos atgaminimas, būtinas tam, kad jis galėtų šią programą naudoti pagal paskirtį, kaip Teisingumo Teismas nusprendė 2012 m. liepos 3 d. Sprendime *UsedSoft* (C-128/11, EU:C:2012:407, 85 punktą).
- 55 Tačiau reikia priminti, kad pirmasis kompiuterių programos kopijos, kurios autorių teisių turėtojo turima platinimo teisė, remiantis Direktyvos 91/250 4 straipsnio c punktu, išnaudojama, įgijėjas, kuris ją panaudojęs perparduoda, jos perpardavimo momentu turi padaryti ją nenaudojamą, kad nepažeistų autorių teisių turėtojų priklausančios ir minėtos direktyvos 4 straipsnio a punkte numatytos išimtinės teisės atgaminti savo kompiuterių programą (pagal analogiją žr. 2012 m. liepos 3 d. Sprendimo *UsedSoft*, C-128/11, EU:C:2012:407, 70 ir 78 punktus).
- 56 Be to, reikia patikslinti, kad šios neriboto naudojimosi naudota kompiuterių programos kopija licencijos įgijėjas, kuris, remdamasis platinimo teisės išnaudojimo taisykle, parsisiunčia šią programą iš teisių turėtojo interneto puslapio į savo kompiuterį, turi bet kokiomis priemonėmis įrodyti, kad šią licenciją jis įsigijo teisėtai.
- 57 Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, matyti, kad Direktyvos 91/250 4 straipsnio a ir c punktai ir 5 straipsnio 1 ir 2 dalys turi būti aiškinami taip, kad, nors pirmasis kompiuterių programos kopijos su neriboto naudojimo licencija įgijėjas turi teisę perparduoti naudotą kopiją ir savo licenciją naujam įgijėjui, vis dėlto, kai pirminė materialioji kopijos laikmena, kuri pirmajam įgijėjui iš pradžių buvo suteikta, yra sugadinta, sunaikinta arba prarasta, jis negali suteikti šiam naujam įgijėjui savo atsarginės šios programos kopijos be teisių turėtojo leidimo.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 58 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiai teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1991 m. gegužės 14 d. Tarybos direktyvos 91/250/EEB dėl kompiuterių programų teisinės apsaugos 4 straipsnio a ir c punktai ir 5 straipsnio 1 ir 2 dalys turi būti aiškinami taip, kad, nors pirmasis kompiuterių programos kopijos su neriboto naudojimo licencija įgijėjas turi teisę perparduoti naudotą kopiją ir savo licenciją naujam įgijėjui, vis dėlto, kai pirminė materialioji kopijos laikmena, kuri pirmajam įgijėjui iš pradžių buvo suteikta, yra sugadinta, sunaikinta arba prarasta, jis negali suteikti šiam naujam įgijėjui savo atsarginės programos kopijos be teisių turėtojo leidimo.

Parašai.